

Εφετείο Θεσσαλονίκης: 2209/1999

Πηγή: Αρμενόπουλος 1999, σελ. 1238

Εργατικό ατύχημα. Έννοια. Χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Το πταίσμα του εργοδότη μπορεί να συνίσταται στη μη τήρηση των ασφαλείας των εργαζομένων που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις νόμων (ειδική αμέλεια). Νομίμως προτείνεται ένσταση από το άρθρο 300 ΑΚ. Για τον καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης το συντρέχον πταίσμα του παθόντος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο. Συζήτηση μετ' αναίρεση στο δικαστήριο της παραπομπής. Όρια. Αντίθετες εφέσεις. Ερημοδικία του ενός εκκαλούντος - εφεσίβλητου. Απορρίπτεται η έφεσή του. (581, παρ. 1 ΚΠολΔ. ν. 551/1915· 300 ΑΚ).

Πρόεδρος: Χαρίλαος Αγγελόπουλος.

Δικαστές: Β. Τσιότρας, Γ. Μπατζαλέξης (εισηγητής).

Νόμιμα φέρονται προς συζήτηση, κατ' άρθρο 581 παρ. 1 ΚΠολΔ, με την από 14.12.1998 κλήση του εκκαλούντος-ενάγοντος, τόσον η από 13.2.1997 (αριθ. εκθ. καταθ. 694/14.2.1997) έφεσή του, όσον και η από 17.2.1997 (αριθ. εκθ. καταθ. 824/21.2.1997) αντίθετη έφεση της εναγομένης, κατά της 30693/1996 οριστικής αποφάσεως του μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 670-676 ΚΠολΔ), μετά από αναίρεση, κατόπιν αιτήσεως της εναγομένης, της επ' αυτών, κατόπιν συνεκδικάσεώς των, εκδοθείσης 289/1997 αποφάσεως του δικαστηρίου τούτου, με την 1183/1998 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία και παρέπεμψε, κατ' άρθρο 580 παρ. 3 του ίδιου κώδικα, την υπόθεση στο δικαστήριο τούτο προς περαιτέρω εκδίκαση με διαφορετική σύνθεση (Κ. Παπαδόπουλος, Η αναιρετική διαδικασία, 1997, Παρ. 510, σελ. 761 και 762).

Ακριβές αντίγραφο της κλήσεως με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση, για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, επιδόθηκε νόμιμα άρθρα 124 παρ. 2, 126, παρ. 1δ' και 129 παρ. 1 ΚΠολΔ) και εμπρόθεσμα (άρθρο 228 ΚΠολΔ) στην εφεσίβλητη- εκκαλούσα-εναγομένη (ιδ. 8460 14.1.1999 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης Α.Γ.), η οποία δεν εμφανίσθηκε κατά την παραπάνω δικάσιμο, όταν εκφωνήθηκε η υπόθεση από τη σειρά του οικείου πινακίου και άρχισε η συζήτηση. Συνεπώς, ενόψει της ερημοδικίας της, πρέπει, το μεν να απορριφθεί, κατ' ουσία και όχι κατά τύπου, η έφεση της (ΑΠ 570/1994 ΕλλΔνη 36.325, που εκδόθηκε πριν από την τροποποίηση της διατάξεως του άρθρου 674 ΚΠολΔ με το άρθρο 3 παρ. 2 ν. 2298/1995, όταν η απόρριψη λάμβανε χώρα και στη διαδικασία των εργατικών διαφορών, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 531 παρ. 1, σε συνδυασμό και με τις διατάξεις των άρθρων 524 παρ. 1, 271 παρ. 1 και 272 παρ. 2 ΚΠολΔ, και Κ. Παπαδόπουλος: ό.π. παρ. 514, σελ. 764 επ., ίδια σελ. 769 και εκεί παραπομπές και παρ. 527, σελ. 770), το δε να εξετασθεί, κατά την αυτή διαδικασία, το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της εφέσεως του ενάγοντος (άρθρο 533 παρ. 1 ΚΠολΔ), που ασκήθηκε νομότυπα (άρθρα 495, 499, 511, 516, 517, 518, 520 και 591 παρ. 1 ΚΠολΔ), σαν να ήταν παρούσα η εφεσίβλητη, το δικαστήριο δε, ενόψει του ότι οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την απόφαση που αναιρέθηκε (άρθρο 579 παρ. 1 Κ ΠολΔ), θα λάβει υπόψη και τις εις τον πρώτο βαθμό κατατεθείσες προτάσεις της, που προσκομίζει ο εκκαλών (ΕφΘεσ. 373/1999, αδημοσ.), δεσμευόμενο, κατά την κρίση της υποθέσεως (άρθρο 580 παρ. 4 ΚΠολ Δ), από την αναιρετική απόφαση, ως προς το νομικό ζήτημα που έλυσε (αναίρεσε την πιο πάνω απόφαση διότι απέρριψε ως μη νόμιμη την, εκ του άρθρου 300 Α.Κ, ένσταση συνυπαιτιότητας του ενάγοντος, διότι δεν θεμελιώθηκε σε ειδική, με την παρακάτω έννοια αυτής, αμέλειά του), δυνάμενο όμως να εκτιμήσει, διαφορετικά από την ολικώς εξαφανισθείσα απόφαση, τις αποδείξεις και τα πραγματικά περιστατικά (Κ. Παπαδόπουλος, ό.π., παρ. 509, σελ. 759, παρ. 521, σελ. 773, παρ. 527, σελ. 777).

Ο ενάγων-εκκαλών, με την από 19.2.1996 (αριθ. εκθ. καταθ. 6848/23.2.1996) αγωγή του, επικαλέσθηκε ότι, από το οφειλόμενο σε υπαιτιότητα της εναγομένης, εργατικό ατύχημα, που συνέβη κάτω από τις συνθήκες που περιγραφεί στην αγωγή, κατά τη διάρκεια της εργασίας του στο εργοστάσιο επεξεργασίας ξύλου που διατηρεί αυτή ενταύθα, υπέστη τη βαρύτητα

σωματική βλάβη που αναφέρει στην αγωγή, συνεπεία της οποίας υπέστη ηθική βλάβη. Ζήτησε δε να υποχρεωθεί η εναγομένη να του καταβάλει, ως χρηματική ικανοποίηση, το ποσό των 30.000.000 δραχμών. Επί της αγωγής εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, η οποία, κατά παραδοχή της νομίμως προκληθείσης εκ του άρθρου 300 ΑΚ ενστάσεως της εναγομένης, έκρινε ότι συνυπαίτιος του εργατικού ατυχήματος τύγχανε ο ενάγων και αφού εκτίμησε, μεταξύ των άλλων στοιχείων, και το βαθμό συνυπαιτιότητας του ενάγοντος, καθόρισε το ποσό της εύλογης χρηματικής ικανοποιήσεως που δικαιούνταν αυτός, λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη από το ατύχημα, σε 5.000.000 δραχμές. Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται με την έφεσή του ο ενάγων και, για τους εκτιθέμενους σ' αυτήν λόγους, ζητεί την εξαφάνισή της, με σκοπό την παραδοχή καθ' ολοκληρία της αγωγής του. Κατά τη σαφή έννοια του άρθρου 1 του νόμου 551/1915, όπως κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920 «περί ευθύνης προς αποζημίωσιν της εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων», ως ατύχημα από βίαιο συμβάν που επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής σε εργάτη ή υπάλληλο των εργασιών ή επιχειρήσεων των αναφερομένων στο άρθρο 2 του αυτού β.δ., θεωρείται κάθε βλάβη η οποία είναι αποτέλεσμα βίαιης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου που δεν θα λάμβανε ύπαρξη χωρίς την εργασία και την εκτέλεση της υπό τις δεδομένες περιστάσεις εκτελέσεως της (ολ. ΑΠ 1287/1996). Ο παθών διατηρεί σε κάθε περίπτωση, δηλαδή και όταν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ο εργοδότης απαλλάσσεται της υποχρεώσεως του για αποζημίωση του, την αξίωση του για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, κατά του εργοδότη, εφόσον το ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα τούτου ή του προστηθέντος απ' αυτόν προσώπου (ολ. ΑΠ 1117/1986), δηλαδή όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας, όπως δέχθηκε η αναιρετική απόφαση 1183/1998 (ιδ. και ΑΠ 600/1996 ΕλλΔνη 40.117), το οποίο (πταίσμα) μπορεί να συνίσταται και στη μη τήρηση των όρων ασφαλείας των εργαζομένων που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις νόμων διαταγμάτων κλπ. - ειδική αμέλεια (ιδ. για την έννοια αυτής ολ. ΑΠ 26/1995, ΑΠ 185/1998 ΕλλΔνη 39.838 και ΑΠ 600/1996 ό.π.). Η διάταξη εξάλλου του άρθρου 16 παρ. 1 του νόμου 551/1915, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920, κατά την οποία επί εργατικού ατυχήματος το συντρέχον πταίσμα του παθόντος αντιτάσσεται νομίμως μόνον αν αφορά παραβίαση διατάξεων ή κανονισμών που θέτουν όρους ασφαλείας στην εργασία, αναφέρεται στην επιδίκαση αποζημιώσεως για περιουσιακή ζημία και όχι χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ηθικής ή ψυχικής οδύνης. Επομένως, όπως δέχθηκε η αναιρετική πιο πάνω απόφαση του Αρείου Πάγου, για τον καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης το συντρέχον πταίσμα του παθόντος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο, ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων της πιο πάνω διάταξης, δηλαδή και όταν θεμελιώνεται σε αμέλεια του κοινού δικαίου και όχι μόνο στην με την ανωτέρω έννοια ειδική αμέλεια του εργαζομένου (ιδ. όμως και ΑΠ 185/1998 ό.π., καθώς και ΑΠ 1139/1993 ΕΕργΔ 54.328). Στην κρινόμενη περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου των μαρτύρων των διαδίκων, που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη πρακτικά συνεδριάσεως, όλα τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα από τον ενάγοντα έγγραφα και τα όσα ο ενάγων με τις προτάσεις του, που κατέθεσε στο πρωτοβάθμιο και στο παρόν δικαστήριο και η εναγομένη με τις προτάσεις του πρώτου βαθμού, ισχυρίζονται και συνομολογούν, αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα: Ο ενάγων προσλήφθηκε στις 28.8.1979, από την εναγομένη ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Β.Ε. ΑΕ.», η οποία διατηρεί στο 15ο χιλιόμετρο της Ε.Ο. Θεσσαλονίκης - Βέροιας εργοστάσιο επεξεργασίας ξύλου και εμπορίας των παραγομένων προϊόντων, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου για να εργασθεί στο παραπάνω εργοστάσιο της εναγομένης ως εργάτης τροφοδοσίας λέβητος. Η εργασία του συνίστατο στο να μεριμνά για την τροφοδοσία του καυστήρα του λέβητα λαδιού με τα χρησιμοποιούμενα ως καύσιμη ύλη πριονίδια. Ειδικότερα τα πριονίδια αποθηκεύονταν σε υπόστεγο κοντά στο λέβητα και απ' εκεί με αεραγωγούς μεταφέρονταν αυτόματα σε σιλό και από τα τελευταία στο λέβητα για καύση. Η προώθησή τους από τα σιλό στο λέβητα για καύση πραγματοποιούνταν με ένα περιστρεφόμενο κοχλία, ο οποίος ήταν τοποθετημένος μέσα σε μεταλλική κατασκευή υπό μορφή σκάφης, που είχε μήκος 10 μέτρα περίπου και ανωφερική κατεύθυνση, στηριζόταν δε σε μεταλλικά υποστηλώματα, το πρώτο των οποίων είχε ύψος 1.35 μ. και το τελευταίο 3.50 μ. περίπου. Ο κοχλίας λειτουργούσε αυτόματα και δη

άρχισε να περιστρέφεται για να προωθήσει τα πριονίδια στον καυστήρα όταν η θερμοκρασία του λαδιού στον λέβητα «κατέβαινε» κάτω από τον επιθυμητό βαθμό, μόλις δε με τη λειτουργία του καυστήρα, «ανέβαινε» η θερμοκρασία στον προκαθορισμένο βαθμό, τότε σταματούσε η περιστροφή του κοχλία και η προώθηση της ως άνω καύσιμης ύλης (ιδ. από 16.4.1992 έκθεση αυτοψίας του τεχνικού επιθεωρητού του Υπουργείου Εργασίας Ν.Σ.). Η εν λόγω μεταλλική κατασκευή, εντός της οποίας λειτουργούσε ο κοχλίας, καλυπτόταν με μεταλλικά καλύμματα (καπάκια), πλάτους 0,30 μ., τα οποία ήταν προσαρμοσμένα στο τοίχωμα της μεταλλικής κατασκευής (σκάφη) με μεντεσέδες, που επέτρεπαν να ανοιγοκλείνουν τα καλύμματα (καπάκια) και να μένουν στερεωμένα στο τοίχωμα της όλης κατασκευής (σκάφης) όταν ήταν ανοικτά, παραμένοντας «κρεμασμένα» στο πλαϊνό μέρος του τοιχώματος της μεταλλικής κατασκευής (σκάφης). Οι μεντεσέδες αυτοί, πέραν του ότι επέτρεπαν τη λειτουργία (άνοιγμα-κλείσιμο) των καλυμμάτων, καθιστούσαν δυνατό το κλείσιμό τους είτε με τα χέρια, όταν το κάλυμμα βρισκόταν στο χαμηλότερο σημείο της όλης κατασκευής, είτε με τη βοήθεια ενός ξύλου ή μεταλλικής ράβδου, όταν αυτό βρισκόταν σε υψηλότερο σημείο της κατασκευής (σκάφης), οπότε δεν επαρκούσε, για την ενέργεια αυτή, το μέσο ύψος ενός εργαζόμενου, χωρίς να χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό αυτό σκάλα και άνοδος του τελευταίου στην κατασκευή, ενέργεια η οποία, πέραν του κινδύνου ενδεχομένης πτώσεως, εγκυμονούσε και όλους τους κινδύνους που συνεπαγόταν η εκ του λόγου αυτού προσέγγιση στον περιστρεφόμενο, κατά τα άνω, κοχλία. Οι μεντεσέδες όμως ήταν από πολλούς μήνες κατεστραμμένοι, χωρίς, παρά την πιο πάνω χρησιμότητά τους, να φροντίσει η εναγομένη να τους αντικαταστήσει (ιδ. προαναφερθείσα έκθεση αυτοψίας), με αποτέλεσμα, όταν ένας εργαζόμενος άνοιγε κάποιο από τα καλύμματα, για να καθαρίσει ή να συντηρήσει τον κοχλία, να αναγκάζεται να τοποθετήσει το κάλυμμα επί του εδάφους, διότι δεν μπορούσε βέβαια να κρατά στα χέρια το μεγάλο και πολύ βαρύ αυτό αντικείμενο και ταυτοχρόνως να εργάζεται στον μικρού εύρους εκείνο χώρο, όπου (έδαφος) και τις περισσότερες φορές παρέμενε μετά το πέρας της εργασίας, λόγω του ότι η επανατοποθέτησή του επί της κατασκευής (σκάφης), λόγω του βάρους και του μεγέθους του και της προαναφερθείσης διαδικασίας που απαιτούνταν, εάν βρισκόταν σε υψηλό σημείο της όλης κατασκευής, ήταν ιδιαίτερα δυσχερής. Ο κοχλίας ετίθετο εκτός λειτουργίας είτε με πίεση ενός κουμπιού (μπουτόν), που υπήρχε επί του τοιχώματος της όλης ως άνω κατασκευής υποδοχής του, είτε με το «κατέβασμα» του γενικού διακόπτη της λειτουργίας του όλου συστήματος, που υπήρχε στον ευρισκόμενο σε απόσταση 10 μ. περίπου από το σημείο της εν λόγω κατασκευής πίνακα. Τις πρωινές ώρες της 10.4.1992 έβρεχε, με αποτέλεσμα, δεδομένου ότι η όλη κατασκευή βρισκόταν στο ύπαιθρο και για το λόγο που προαναφέρθηκε, ορισμένα από τα καλύμματα βρίσκονταν επί του εδάφους, να βρέχονται τα πριονίδια, γεγονός που δυσχέραινε την καύση τους και τη λειτουργία του καυστήρα. Ο ενάγων διαπίστωσε την ύπαρξη του προβλήματος και, για να προστατέψει την εν λόγω καύσιμη ύλη από τη βροχή, πήρε στα χέρια του ένα από τα καλύμματα, ανέβηκε πάνω στην όλη κατασκευή, χωρίς όμως να φροντίσει προηγουμένως να θέσει εκτός λειτουργίας τον κοχλία με κάποιον από τους προαναφερθέντες τρόπους, και άρχισε να κινείται πάνω στα πλάτους, όπως λέχθηκε, 0,30 μ. λοιπά καλύμματα, προκειμένου να φθάσει στο ακάλυπτο σημείο και να τοποθετήσει το κάλυμμα που κρατούσε. Όταν έφθασε στο σημείο εκείνο, που βρισκόταν σε ύψος 2-2.50 μ. περίπου, κατά την προσπάθειά του να τοποθετήσει το κάλυμμα, λόγω του βάρους αυτού και του ότι ο «διάδρομος» που σχημάτιζαν τα λοιπά καλύμματα στο σημείο εκείνο ήταν ολισθηρός, το δεξί του πόδι ολίσθησε και έπεσε μέσα στον χώρο όπου περιστρεφόταν ο κοχλίας, ο οποίος και άρχισε να τον συνθλίβει, ο ενάγων πανικόβλητος άρχισε να καλεί σε βοήθεια και, πιστεύοντας ότι, αν πίεζε με δύναμη (κοντράριζε) τον κοχλία με το ελεύθερο πόδι του, θα επιτύγχανε την ακινητοποίηση του και την απελευθέρωση του συνθλιβόμενου ποδιού του, τοποθέτησε μέσα στον χώρο περιστροφής του κοχλία και το αριστερό πόδι του, χωρίς βέβαια να επιτύχει το προσδοκώμενο κατά τα άνω αποτέλεσμα, αλλά αντίθετα εγκλωβίσθηκε στον κοχλία και συνθλίφθηκε και αυτό, κατά ένα μέρος, διότι προσέτρεξαν και απεγκλώβισαν τον ενάγοντα άλλοι εργαζόμενοι, μεταξύ των οποίων και ο μάρτυρας της εναγομένης. Αποτέλεσμα τούτου ήταν να υποστεί ο ενάγων ακρωτηριασμό του μεν δεξιού ποδιού, που όπως λέχθηκε συνθλίφθηκε περισσότερο, από το ύψος του κάτω τρίτημοριού του μηρού, του δε αριστερού ποδιού από το ύψος της μεσότητος της κνήμης (ιδ. 1295/29.5.1992

ιατροδικαστική έκθεση). Το ατύχημα αυτό είναι, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, εργατικό, καθόσον συντρέχουν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, όλες οι προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν εκεί για τον εν λόγω χαρακτηρισμό αυτού. Το ατύχημα αυτό οφείλεται σε υπαιτιότητα της εναγομένης, συνισταμένη στο ότι δεν μερίμνησε δια των αρμοδίων προστηθέντων υπ' αυτής στην εργασία υπαλλήλων της Ζ.Σ., υπεύθυνου μηχανολόγου μηχανικού του εργοστασίου της και Γ.Χ., υπεύθυνου μηχανικού του αρμοδίου τμήματος, οι οποίοι και παραπέμφθηκαν στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, για να δικασθούν ως υπαίτιοι της σωματικής βλάβης του ενάγοντος, να προβεί σε αντικατάσταση των κατεστραμμένων από πολλούς μήνες μεντεσέδων που συγκρατούσαν, κατά τα προεκτεθέντα, τα καλύμματα στο τοίχωμα της όλης κατασκευής (σκάφης) υποδοχής του κοιλία, όταν αυτά ήταν ανοιγμένα, οπότε δημιουργούνταν οι προαναφερθέντες κίνδυνοι, που επισημαίνονται και στην προαναφερθείσα έκθεση αυτοψίας, όταν θα χρειαζόταν ο εργαζόμενος να τοποθετήσει τα καλύμματα, που θα βρίσκονταν, για το λόγο που αναφέρθηκε, στο έδαφος, οπότε και θα ήταν αναγκασμένος, όπως συνέβη και στην περίπτωση του ενάγοντος, που, λόγω του ύψους, δεν ήταν δυνατή η απευθείας από το έδαφος τοποθέτηση του καλύμματος επί της κατασκευής υποδοχής του κοιλία (σκάφης), να ανέβει πάνω σ' αυτήν, να βαδίσει στο στενό «διάδρομο» των 0.30 μ. και να πλησιάσει πολύ τον περιστρεφόμενο κοιλία, οπότε και επαυξανόταν κατά πολύ ο κίνδυνος ατυχήματος (ιδ. προαναφερθείσα έκθεση αυτοψίας) ή να χρησιμοποιήσει σκάλα, οπότε, ανεβαίνοντας σ' αυτήν μαζί με το ογκώδες και βαρύ κάλυμμα που θα έφερε, διέτρεχε τον κίνδυνο πτώσεως και καταπλακώσεώς του από το κάλυμμα, με όλες τις από το λόγο αυτό συνέπειες για τη σωματική του ακεραιότητα, αλλά και τη ζωή του ακόμη. Εάν όμως το κάλυμμα ήταν στερεωμένο στο τοίχωμα της όλης κατασκευής (σκάφης) με μεντεσέδες και ανοικτό, ο ενάγων θα μπορούσε να το κλείσει από το έδαφος, χρησιμοποιώντας, λόγω του προαναφερθέντος ύψους (2-2.50 μ.), κάποιο από τα πιο πάνω μέσα (τεμάχιο ξύλου ή σιδηράς ράβδου) και δεν θα χρειαζόταν να ανεβεί στην όλη κατασκευή και να πλησιάσει τόσο πολύ στον περιστρεφόμενο κοιλία, με τον κίνδυνο προκλήσεως ενός ατυχήματος, ο οποίος και επήλθε, για τους λόγους που αναφέρθηκαν, στη συγκεκριμένη περίπτωση. Η ενέργεια του ενάγοντος να καλύψει το ακάλυπτο τμήμα της κατασκευής υποδοχής του κοιλία (σκάφης) ήταν επιβεβλημένη από τα καθήκοντά του, διότι διαφορετικά θα βρέχονταν τα πριονίδια και θα δημιουργούνταν σοβαρό πρόβλημα στην τροφοδοσία και τη λειτουργία του καυστήρα, γεγονός που θα είχε περαιτέρω δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγική διαδικασία, αφού θα σταματούσε η διαδικασία θερμάνσεως του λαδιού, το οποίο τροφοδοτούσε τα μηχανήματα του εργοστασίου. Συνυπαίτιος όμως για το ατύχημα, κατά τον βάσιμο, κατά ένα μέρος, ισχυρισμό, που συνιστά την νομίμως, από την εναγόμενη, προβληθείσα, κατά τη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, καταχωρηθείσα στα πρακτικά και αναπτυχθείσα με τις, μετά τη συζήτηση, κατατεθείσες προτάσεις της, ένσταση εκ του άρθρου 300 Α Κ. τυγχάνει και ο εναγών, διότι δεν φρόντισε, όπως όφειλε και απορούσε, είτε πιέζοντας το προαναφερθέν, επί της κατασκευής υποδοχής του κοιλία υφιστάμενο, κουμπί, είτε κατεβάζοντας τον σχετικό διακόπτη, να σταματήσει τη λειτουργία του κοιλία πριν ανέβει πάνω στην κατασκευή υποδοχής του (σκάφη), σε τρόπο ώστε να αποκλεισθεί ο κίνδυνος που δημιουργούνταν από την κίνησή του πάνω στην «σκάφη», ενώ περιστρεφόταν ο κοιλίας, ο οποίος και τελικά επήλθε, ακόμη και στην περίπτωση που, όπως ισχυρίζεται, επικαλούμενος τα διδάγματα κοινής πείρας και λογικής, αυτός ήταν σταματημένος, από το αυτόματο σύστημα που προαναφέρθηκε του θερμοστάτη, που ήλεγχε τη θερμοκρασία του λαδιού στο λέβητα, όταν ανέβηκε, για τον πιο πάνω λόγο, στην κατασκευή υποδοχής του κοιλία (σκάφη), διότι και τότε ακόμη υπήρχε το ενδεχόμενο, όπως λέχθηκε, της θέσεως αυτού, αιφνιδίως, με το μηχανισμό που προαναφέρθηκε, σε επαναλειτουργία, όπως και, πάντοτε κατά τον ισχυρισμό του, συνέβη και επήλθε το προαναφερθέν δυσάρεστο αποτέλεσμα του ακρωτηριασμού των δύο ποδιών του. Η συνυπαιτιότητα αυτή του ενάγοντος θα εκτιμηθεί από το Δικαστήριο κατά τον καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποιήσεως που τυχόν δικαιούται ο ενάγων. Συνεπώς, εφόσον και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την εκκαλουμένη απόφαση, έτσι έκρινε και, κατά παραδοχή, σαν μερικά ουσιαστικά βásiμης, της επί του άρθρου 300 ΑΚ στηριζόμενης οικείας ενστάσεως της εναγομένης, θεώρησε συνυπαίτιο του πιο πάνω εργατικού ατυχήματος τον ενάγοντα, και έλαβε υπόψη τη συνυπαιτιότητά του κατά τον

καθορισμό του ποσού της, λόγω ηθικής βλάβης, χρηματικής ικανοποίησης του ενάγοντος, ορθώς την πιο πάνω διάταξη ερμήνευσε και εφήρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και ο υποστηρίζων τα αντίθετα πρώτος λόγος της εφέσεως τυγχάνει αβάσιμος και απορριπτός.

Περαιτέρω, από τα αυτά ως άνω αποδεικτικά στοιχεία αποδείχθηκε ότι ο ενάγων, εξαιτίας του ακρωτηριασμού και των δύο ποδιών του, κατέστη μονίμως ανάπηρος και ανίκανος προς εργασία. Κατά τον χρόνο του τραυματισμού του ήταν 40 χρόνων, έγγαμος με τέκνα και με το εισόδημα από την πιο πάνω εργασία του συντηρούσε την οικογένεια του. Εκτός από το σωματικό πόνο, τον οποίο δοκίμασε κατά τον τραυματισμό του και μέχρι την επούλωση των τραυμάτων, αλλά και τις αλληπάλληλες χειρουργικές επεμβάσεις που επακολούθησαν, υπέστη και έντονο ψυχικό άλγος. Οι συνέπειες του σοβαρότατου τραυματισμού του δεν πρόκειται να εξαιρεθούν με την πάροδο του χρόνου. Καθ' όλη τη διάρκεια της υπόλοιπης ζωής του θα κατέχεται από μόνιμο αίσθημα μειονεκτικότητας έναντι των συνανθρώπων του, λόγω της αδυναμίας του να αυτοεξυπηρετηθεί, να εργασθεί και να συντηρήσει την οικογένειά του και εν γένει της μεταστάσεώς του στην κατηγορία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, γεγονός το οποίο θα του προκαλεί μόνιμη ψυχική διαταραχή. Αναμφισβητήτως λοιπόν ο ενάγων υπέστη από το ανωτέρω εργατικό ατύχημα ηθική βλάβη, και για την αιτία αυτή πρέπει να του επιδικασθεί χρηματική ικανοποίηση, το ποσό της οποίας, ενόψει των πιο πάνω συνθηκών αυτού, της ηλικίας του ενάγοντος κατά τον χρόνο του ατυχήματος, της οικογενειακής καταστάσεως αυτού, του είδους και της σοβαρότητας του τραυματισμού του και των πιο πάνω συνεπειών αυτού, το βαθμό του πταίσματος της εναγομένης και της ως άνω συνυπαιτιότητας του ενάγοντος και της περιουσιακής καταστάσεως των μερών, από τα οποία ο ενάγων είναι απλός εργάτης με αβέβαιο επαγγελματικό μέλλον και με μόνο εισόδημα την αναπηρική σύνταξη που του χορηγεί το ΙΚΑ, ενώ η εναγομένη διατηρεί στη Θεσσαλονίκη βιομηχανία επεξεργασίας ξύλου και εμπορίας των προϊόντων της, πρέπει να καθορισθεί στο ποσό των 25.000.000 δραχμών. Επομένως το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που, συνεκτιμώντας όλα τα ανωτέρω στοιχεία, θεώρησε ότι ο ενάγων πράγματι υπέστη από το ατύχημα ηθική βλάβη και καθόρισε το ποσό αυτό σε 5.000.000 δραχμές, έσφαλε ως προς το ύψος του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης που καθόρισε και πρέπει, κατά παραδοχή του δεύτερου λόγου της εφέσεως σαν βάσιμου κατ' ουσία, να εξαφανισθεί, κατά το μέρος αυτό, η εκκαλούμενη απόφαση και, αφού διακρατηθεί η υπόθεση από το παρόν Δικαστήριο για μερική κατ' ουσίαν έρευνα (άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔ), να γίνει δεκτή η αγωγή, κατά ένα μέρος, σαν κατ' ουσία βάσιμη και να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει στον ενάγοντα το πιο πάνω ποσό, νομιμότοκα από την επίδοση της αγωγής. Περαιτέρω, πρέπει να ορισθεί παράβολο, για την περίπτωση ασκήσεως αιτιολογημένης ανακοπής ερημοδικίας από την εκκαλούσα-εφεσίβλητη κατά της παρούσας (άρθρα 501, 502 παρ. 1 και 505 παρ. 2 ΚΠολΔ) και να καταδικασθεί η εναγομένη σε μέρος της δικαστικής δαπάνης του ενάγοντος και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας (άρθρα 178 και 183 ΚΠολ Δ), κατά το διατακτικό.

[Όταν το θύμα του εργατικού ατυχήματος υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται από την αστική ευθύνη για το ατύχημα και από τις υποχρεώσεις του ν. 551/1915 (άρθρο 34, παρ. 2, 60, παρ. 3 του α.ν 1846/51). Η απαλλαγή ισχύει κι όταν το ατύχημα οφείλεται στη μη τήρηση των προβλεπόμενων κανόνων ασφάλειας (ειδική αμέλεια). Μόνο όταν συντρέχει δόλος του εργοδότη (πράγμα σπάνιο στην πράξη), τότε αυτός καταβάλλει τη διαφορά ανάμεσα στις παροχές του ΙΚΑ και το ποσό της αποζημίωσης. Βλ. Ι. Κουκιάδη, Εργατικό Δίκαιο, Θεσσαλονίκη 1995, σελ. 501. Ακόμη όμως και στην περίπτωση απαλλαγής του εργοδότη από την αστική ευθύνη, ο παθών διατηρεί την αξίωσή του για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης (άρθρο 932 ΑΚ), εφόσον το ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα του εργοδότη ή του προστηθέντος από αυτόν προσώπου. Για τον καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης λαμβάνεται υπόψη το συντρέχον πταίσμα του, παθόντος (ΑΠ 1183/98, ΔΕΝ 55.417, ΑΠ 1680/90), ΔΕΝ 48.423. ΑΠ 914/90, ΔΕΝ 48.553, Μον Πρ. Λαρ. 188.96 ΔΕΝ 55.288). Βλ. Α. Ντάσιου, Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο, π. Α. Ι, Αθήνα 1991, σελ. 505. Η περί του ποσού της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης κρίση του δικαστηρίου δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου (ΑΠ 1471/97, ΔΕΝ 55.287). Μόνο σε περίπτωση που ελλείπει κάθε είδους πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν και το ατύχημα οφείλεται σε τυχαίο γεγονός ή στην αποκλειστική υπαιτιότητα του παθόντος,

δεν οφείλεται χρηματική ικανοποίηση (ΑΠ 1680/90, ΕΕργΔ 50.646, ΕφΑθ 105/92, ΝοΒ 41.503).]

Α.Σ